Euroopan parlamentti
2019-2024

Kalatalousvaliokunta

2022/2188(INI)

29.6.2023

LAUSUNTO

kalatalousvaliokunnalta

ulkoasiainvaliokunnalle ja kansainvälisen kaupan valiokunnalle

EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan kauppa- ja yhteistyösopimuksen täytäntöönpanoa koskevasta mietinnöstä
(2022/2188(INI))

Valmistelija (*): João Albuquerque

(*) (*) Valiokuntien yhteistyömenettely – työjärjestyksen 57 artikla

PA_NonLeg

EHDOTUKSET

Kalatalousvaliokunta pyytää asiasta vastaavia ulkoasiainvaliokuntaa ja kansainvälisen kaupan valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka ne myöhemmin hyväksyvät:

A. ottaa huomioon, että yhteisessä kalastuspolitiikassa[1] edellytetään, että EU edistää politiikan tavoitteita ja periaatteita ja huolehtii niiden toteutumisesta kaikessa kalastustoiminnassa maantieteellisestä alueesta riippumatta, jotta EU:n ja sen ulkopuolisten sidosryhmien toimintaedellytykset olisivat tasapuoliset; ottaa huomioon, että yhteisessä kalastuspolitiikassa EU:lta edellytetään myös kansainvälistä yhteistyötä parhaan käytettävissä olevan tieteellisen tiedon pohjalta ja laittoman, ilmoittamattoman ja sääntelemättömän kalastuksen (LIS-kalastus) torjuntaa;

B. ottaa huomioon, että EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan kauppa- ja yhteistyösopimuksen[2] toisen osan viidennessä otsakkeessa (Kalastus) tunnustetaan parhaisiin käytettävissä oleviin tieteellisiin lausuntoihin perustuvan meren elollisten luonnonvarojen ja ekosysteemien säilyttämisen ja kestävän hoidon merkitys, vastuullisen ja kestävän kalastus- ja vesiviljelytoiminnan ja hyvän kalastuksenhallinnan edistämisen tärkeys sekä kaupan rooli näiden tavoitteiden saavuttamisessa;

C. ottaa huomioon, että Yhdistyneen kuningaskunnan erolla EU:sta on ollut vakavia vaikutuksia EU:n kalastuslaivastoon, sillä se on johtanut kiintiöiden menettämiseen, alusten käytöstä poistamiseen sekä perinteikkäiden yritysten toiminnan ja kaupan häiriöihin;

D. ottaa huomioon, että brexit-mukautusvaraus[3], jäljempänä ’varaus’, perustettiin tukemaan haitallisten seurausten torjumista niissä jäsenvaltioissa ja niillä alueilla ja toimialoilla, joihin Yhdistyneen kuningaskunnan unionista eroaminen vaikuttaa, ja siten lieventämään tähän liittyvää kielteistä vaikutusta taloudelliseen, sosiaaliseen ja alueelliseen yhteenkuuluvuuteen; ottaa huomioon, että kauppa- ja yhteistyösopimuksen mukaisella kiintiöosuuksien siirrolla EU:lta Yhdistyneelle kuningaskunnalle siirtymäkauden aikana on merkittäviä kielteisiä taloudellisia seurauksia EU:n kalastajille;

E. ottaa huomioon, että kalastuksen erityiskomitea laatii monivuotiset säilyttämis- ja hoitostrategiat, joiden pohjalta vahvistetaan suurimmat sallitut saaliit ja muut hoitotoimenpiteet, myös kiintiöimättömien kalakantojen osalta, määritellään tieteellisten tietojen keruu kalastuksenhoitoa varten sekä jaetaan nämä tiedot tieteellisten elinten kanssa parhaiden mahdollisten tieteellisten lausuntojen saamiseksi;

---

[1] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1380/2013, annettu 11. joulukuuta 2013, yhteisestä kalastuspolitiikasta, neuvoston asetusten (EY) N:o 1954/2003 ja (EY) N:o 1224/2009 muuttamisesta sekä neuvoston asetusten (EY) N:o 2371/2002 ja (EY) N:o 639/2004 ja neuvoston päätöksen 2004/585/EY kumoamisesta (EUVL L 354, 28.12.2013, s. 22).

[2] Euroopan unionin sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan välinen kauppa- ja yhteistyösopimus (EUVL L 149, 30.4.2021, s. 10).

[3] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1755, annettu 6. lokakuuta 2021, brexit-mukautusvarauksen perustamisesta (EUVL L 357, 8.10.2021, s. 1).

F. ottaa huomioon, että kauppa- ja yhteistyösopimuksen liitteenä 38 olevassa vesille pääsyä koskevassa pöytäkirjassa vahvistetaan sopeutumiskausi 1. tammikuuta 2021 ja 30. kesäkuuta 2026 väliseksi ajaksi, jolloin kumpikin osapuoli myöntää toisen osapuolen aluksille täyden pääsyn vesilleen kalastamaan sopimuksessa lueteltuja lajeja; ottaa huomioon, että tämän päivämäärän jälkeen EU ja Yhdistynyt kuningaskunta neuvottelevat vuosittain vastavuoroisesta oikeudesta päästä vesialueille ja hyödyntää kalavaroja; korostaa tarvetta selventää siirtymävaiheen jälkeistä aikaa, jotta alaan investoitaisiin edelleen;

G. ottaa huomioon, että kauppa- ja yhteistyösopimuksen energiaan liittyviä määräyksiä sovelletaan niin ikään 30. kesäkuuta 2026 saakka; toteaa kuitenkin, että assosiaationeuvosto voi pidentää niiden voimassaoloa 31. maaliskuuta 2027 saakka ja sen jälkeen vuosittain;

H. ottaa huomioon, että kauppa- ja yhteistyösopimuksella vähennetään EU:n laivaston osuutta Yhdistyneen kuningaskunnan vesien kalastusmahdollisuuksista asteittain 25 prosentilla vuoteen 2026 mennessä, mikä vaikuttaa kaikkiin EU:n laivaston osiin, erityisesti pienimuotoiseen kalastukseen;

1. huomauttaa, että brexitin täysi vaikutus ei ole vielä kaikilta osin tiedossa, koska kauppa- ja yhteistyösopimuksen täysimääräinen täytäntöönpano kalastuksen osalta on vielä kesken ja se saadaan päätökseen vasta siirtymäkauden päätyttyä 30. kesäkuuta 2026; korostaa kauppa- ja yhteistyösopimuksen huolellisen täytäntöönpanon merkitystä, kun otetaan huomioon, että uusia kysymyksiä ilmenee edelleen; on samaa mieltä komission täytäntöönpanokertomuksen näkemyksen kanssa siitä, että tiettyjä haasteita on vielä ratkaisematta, kuten sähkökauppajärjestelyjen täytäntöönpano ja kalastusta koskevien säännösten täysimääräinen ja asianmukainen täytäntöönpano;

2. kehottaa komissiota toteuttamaan kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että vastavuoroinen oikeus päästä vesialueille ja hyödyntää kalavaroja pysyy voimassa 30. kesäkuuta 2026 jälkeen ja että EU:n kalastajien kiintiöitä ei enää pienennetä; kehottaa yksinkertaistamaan osapuolten välisten kalastuskiintiöiden vaihtoa ja vaatii, että vaihdon on oltava alan toimijoiden hallittavissa; kehottaa komissiota pitämään kaikki Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa käytävien neuvottelujen kanavat avoimina, jotta löydetään kumpaakin osapuolta hyödyttäviä vakaita ja kestäviä ratkaisuja, tarjotaan vakaat ja ennakoitavat olosuhteet kalastajille ja koko kalastusalalle ja katetaan vuoden 2026 jälkeinen ajanjakso; muistuttaa, että kauppa- ja yhteistyösopimuksen energiaa sekä vastavuoroista oikeutta päästä vesille ja hyödyntää kalavaroja koskevien määräysten voimassaoloajat ovat samat, ja panee merkille näiden sopimusalojen välillä olevan implisiittisen yhteyden;

3. panee merkille Irlannin ainutlaatuisen tilanteen, joka johtuu sen Pohjois-Irlannin vastaisesta rajasta, vastavuoroisen pääsyn 0–6 meripeninkulman vyöhykkeelle sallivasta naapuruussopimuksesta sekä sen historiallisesta riippuvuudesta vastavuoroisesta pääsystä Yhdistyneen kuningaskunnan vesille;

4. ilmaisee syvän huolensa epävarmuudesta, joka aiheutuu kauppa- ja yhteistyösopimuksen toisen osan viidennen otsakkeen (Kalastus) uudelleentarkastelulausekkeesta (510 artikla), jota sovelletaan neljän vuoden kuluttua

sopeutumiskauden päättymisestä; kehottaa komissiota aloittamaan nopeasti ja määrätietoisesti ja avoimesti neuvottelut vuoden 2026 jälkeisestä monivuotisesta sopimuksesta varmistaen samalla alan vakauden, taloudellisen elinkelpoisuuden ja ennakoitavuuden; korostaa, että tämä sopimus on kytkettävä kauppa- ja yhteistyösopimuksen kokonaisuutena tehtävään uudelleentarkasteluun eikä siinä tule sallia enempää jaettujen kiintiöiden menetyksiä EU:lle; korostaa tässä yhteydessä, että on tärkeää pitää kauppa- ja yhteistyösopimuksen kaikki osa-alueet kytkettyinä toisiinsa ja kytkeä erityisesti Yhdistyneen kuningaskunnan pääsy sisämarkkinoille kauppa- ja yhteistyösopimuksen kalastusta koskeviin määräyksiin;

5. toistaa, että vastavuoroista ja yhtäjaksoista oikeutta päästä vesialueille ja hyödyntää kalavaroja on pidettävä keskeisenä osana EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan välisiä suhteita ja että sitä on siksi käsiteltävä yhdessä lukuisten kauppaan ja sisämarkkinoille pääsyyn liittyvien kysymysten kanssa; muistuttaa komissiota siitä, että on olennaisen tärkeää varmistaa, että kauppa- ja yhteistyösopimusta sovelletaan vuodesta 2026 alkaen vakaalla ja kestävällä tavalla siirtymäkauden jälkeen;

6. muistuttaa, että jos Yhdistynyt kuningaskunta päättää rajoittaa EU:n kalastusalusten pääsyä sen vesille sopeutumiskauden päätyttyä, EU voisi toteuttaa toimenpiteitä etujensa suojelemiseksi; muistuttaa, että kauppa- ja yhteistyösopimuksen mukaisesti näihin toimenpiteisiin kuuluu Yhdistyneen kuningaskunnan kalatuontia koskevien tullien tai kiintiöiden palauttaminen ja sopimuksen muiden osien soveltamisen keskeyttäminen, mikäli uhkana on, että EU:n kalastusyhteisöille aiheutuu vakavia taloudellisia tai sosiaalisia vaikeuksia; korostaa tässä yhteydessä, että EU:n olisi harkittava kauppa- ja yhteistyösopimuksen muiden osien, kuten Yhdistyneen kuningaskunnan pääsyn EU:n sähkömarkkinoille, sekä sopimuksen muiden asiaankuuluvien alojen kytkemistä EU:n pääsyyn Yhdistyneen kuningaskunnan vesille ja kalavaroihin;

7. korostaa, että kauppa- ja yhteistyösopimuksen täysimääräisen täytäntöönpanon varmistamiseksi olisi käytettävä ja hyödynnettävä kaikkia asiaankuuluvia oikeudellisia välineitä, myös niitä, jotka liittyvät markkinoille pääsyyn, sekä kaikkia kauppa- ja yhteistyösopimuksen mukaisia tasoitustulli- ja vastatoimia ja riitojenratkaisumekanismeja;

8. kehottaa komissiota auttamaan jäsenvaltioita hyödyntämään brexit-mukautusvarauksen varoja nopeammin ja täysimääräisesti kalastusalan ja asianomaisten rannikkoyhteisöjen edistämiseen ja tukemiseen sekä korvaamaan kaikkien laivastojen, myös pienten, kärsimät menetykset; pitää valitettavana, että brexit-mukautusvarausta ei käytetä kriisin pahoin koettelemien tukkukaupan ja jalostusteollisuuden auttamiseen;

9. kehottaa Yhdistynyttä kuningaskuntaa pidättymään toteuttamasta syrjiviä yksipuolisia teknisiä toimenpiteitä; toistaa, että kauppa- ja yhteistyösopimuksen mukaan teknisten toimenpiteiden olisi oltava oikeasuhteisia, niiden olisi perustuttava parhaisiin tieteellisiin lausuntoihin, niitä olisi sovellettava yhtäläisesti kummankin osapuolen aluksiin ja niistä on ilmoitettava etukäteen; korostaa kalastuksen erityiskomitean roolia pyrittäessä löytämään yhteinen lähestymistapa teknisiin toimenpiteisiin ja keskusteltaessa toimenpiteistä, joista osapuolet voivat ilmoittaa toisilleen; muistuttaa, että kauppa- ja yhteistyösopimus velvoittaa kumpaakin osapuolta perustelemaan tarkasti

tämän alan toimenpiteiden syrjimättömyyden, ja muistuttaa tarpeesta varmistaa ympäristökestävyys pitkällä aikavälillä tieteellisesti todennettavissa olevien tietojen perusteella; toistaa, että on erittäin toivottavaa, että Yhdistynyt kuningaskunnan säännöt pysyvät mahdollisimman lähellä EU:n sääntöjä; korostaa, että asiaa olisi koordinoitava enemmän EU:n kanssa ja että ilmoittamista ja osallistumista varten olisi oltava asianmukaiset menettelyt; kehottaa komissiota olemaan erityisen valppaana sen suhteen, noudatetaanko näitä ehtoja, ja reagoimaan voimakkaasti, jos Yhdistynyt kuningaskunta toimii syrjivästi;

10. korostaa erityisesti, että suojeltujen merialueiden nimeämisen on oltava syrjimätöntä, perustuttava tieteelliseen tietoon ja oltava oikeasuhteista; korostaa, että suojeltujen merialueiden perustamiseen olisi liityttävä tarkoin määritellyt suojelutavoitteet eikä niitä pitäisi käyttää välineenä, jolla rajoitetaan ulkomaalaisten pääsyä vesille; pitää tässä yhteydessä valitettavana Yhdistyneen kuningaskunnan yksipuolista lähestymistapaa, jossa se on nimennyt Dogger Bankin lähistöllä sijaitsevia alueita rajoitetun kalastuksen alueiksi, ja sitä seikkaa, että Yhdistynyt kuningaskunta aikoo käyttää näitä alueita muuhun taloudelliseen toimintaan;

11. vastustaa kaikkia yksipuolisia päätöksiä, joilla vahvistetaan sellaisia kalastusmahdollisuuksia, jotka ovat kansainvälisen oikeuden vastaisia tai parhaiden saatavilla olevien tieteellisten lausuntojen vastaisia, ja joilla siten kyseenalaistetaan kansainvälisten sopimusten uskottavuus ja heikennetään yhteisten kalavarojen hyödyntämisen kestävyyttä; kehottaa komissiota toteuttamaan kaikki tarvittavat ja oikeasuhteiset toimenpiteet asianomaisten kansainvälisten sopimuskumppaneiden välisten riitojen ratkaisemiseksi ja kansainvälisten sopimusten noudattamisen varmistamiseksi;

12. muistuttaa, että brexit muutti Pohjois-Atlantin maiden välisiä suhteita; katsoo, että brexitiä ei pitäisi käyttää kiintiöiden jakamisen manipulointiin pohjoisissa sopimuksissa; katsoo, että olisi noudatettava kalastusmahdollisuuksien historiallista jakautumista, joka vahvistetaan aina parhaiden käytettävissä olevien tieteellisten tietojen ja lausuntojen perusteella; kehottaa komissiota etsimään vakaita ja pitkäaikaisia kalastuksenhoitojärjestelyjä Koillis-Atlantin neuvottelukumppaniensa kanssa;

13. on huolissaan EU:n alusten lisensseistä; toteaa, että alle 12 metrin pituiset alukset olivat niitä, jotka kärsivät pahiten kalastuslisenssien myöntämisen viivästymisestä tai lisenssien epäämisestä, joka johtui siitä, että monilla niistä ei ollut alusten seurantajärjestelmiä koko viiteajanjakson aikana; pitää valitettavana, ettei kauppa- ja yhteistyösopimuksessa otettu huomioon EU:n asetusten mukaisia alusten seurantajärjestelmiä koskevia voimassa olevia sääntöjä, jotka sitoivat myös Yhdistynyttä kuningaskuntaa ennen brexitiä; kehottaa komissiota jatkamaan ponnistelujaan päästäkseen sopimukseen ratkaisemattomista lisenssikysymyksistä, mukaan lukien lisenssin saaneiden kalastusalusten pääsy Yhdistyneen kuningaskunnan ja sen kruunun alaisuuteen kuuluvien alueiden vesille, ja kehottaa kehittämään yhdessä Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa uuden lisenssijärjestelmän, joka toimii myös käytännössä;

14. toteaa, että EU:n alusten lisensseihin liittyvillä ongelmilla on suuri vaikutus pienimuotoista kalastusta harjoittaviin kalastajiin, erityisesti Pohjois-Ranskasta ja

Normandiasta tuleviin kalastajiin, sillä näiden alusten kalastusalueita ei voi muuttaa;

15. kehottaa kauppa- ja yhteistyösopimuksen osapuolia tehostamaan toimiaan kestävän kalastuksen ja hyvän kalastuksenhallinnan edistämiseksi kansainvälisesti edistämällä alueellisten kalastuksenhoitojärjestöjen perustamista; kehottaa erityisesti komissiota tekemään yhteistyötä Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten ja muiden asianomaisten osapuolten kanssa alueellisen kalastuksenhoitojärjestön perustamiseksi eteläiselle Atlantille;

16. ilmaisee huolestuneisuutensa kauppa- ja yhteistyösopimuksen täytäntöönpanon johdosta tapahtuneen pyyntiponnistuksen siirtymisen vaikutuksista erityisesti Englannin kanaalissa; kehottaa komissiota ehdottamaan Englannin kanaalia ja Pohjanmerta koskevaa alueellista hoitosuunnitelmaa tämän vaikutuksen lieventämiseksi ja liikakalastuksen välttämiseksi;

17. kehottaa komissiota ja neuvostoa varmistamaan, että kaikissa kauppa- ja yhteistyösopimuksen nojalla tehtävissä päätöksissä kunnioitetaan eri toimielinten oikeuksia ja noudatetaan asianmukaisia lainsäädäntöprosesseja, erityisesti päätöksissä, joihin liittyy teknisiä toimenpiteitä;

18. on tyytyväinen siihen, että sekä EU että Yhdistynyt kuningaskunta ovat kesäkuussa 2022 perustetun LIS-kalastuksen vastaisen toiminta-allianssin jäseniä, ja toteaa, että allianssi pyrkii edistämään tavoitteita ja toimia LIS-kalastuksen torjumiseksi kansainvälisellä tasolla;

19. muistuttaa, että kauppa- ja yhteistyösopimus antaa osapuolille mahdollisuuden kuulla kansalaisyhteiskuntaa; kehottaa siksi kalastusalan edustajia, alueviranomaisia, rannikkoyhteisöjä ja muita sidosryhmiä osallistumaan aktiivisesti kauppa- ja yhteistyösopimuksen seurantaan ja täytäntöönpanoon; kehottaa komissiota edistämään tätä varten sisäisen kalastusalan neuvoa-antavan ryhmän perustamista, sanotun kuitenkaan rajoittamatta nykyisten neuvoa-antavien toimikuntien toimintaa;

20. vaatii jälleen komissiota toimimaan sen roolin mukaisesti, joka sillä on EU:n edustajana suhteissa kolmansiin maihin, ja ehdottamaan tehostettuja osallistavan hoidon malleja ja yhteishoitoa rajatylittävissä tilanteissa kolmansien maiden kanssa;

21. korostaa tarvetta varmistaa, että kalastuksen erityiskomitean työ on läpinäkyvää ja että parlamentille tiedotetaan säännöllisesti tästä työstä ja tehdyistä päätöksistä; vaatii aiemmin esittämänsä pyynnön[4] mukaisesti, että Euroopan parlamentin kalatalousvaliokunnan tekniset edustajat kutsutaan osallistumaan kalastuksen erityiskomitean kokouksiin tarkkailijoina.

[4] Euroopan parlamentin päätöslauselma 5. huhtikuuta 2022 Englannin kanaalissa, Pohjanmerellä, Irlanninmerellä ja Atlantin valtamerellä harjoitettavan kalastuksen tulevaisuudesta ottaen huomioon Yhdistyneen kuningaskunnan eroaminen EU:sta (EUVL C 434, 15.11.2022, s. 2).

TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA

58 artikla – Valiokuntien yhteiskokoukset Ilmoitettu istunnossa (pvä)	15.12.2022
Hyväksytty (pvä)	27.6.2023
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 25 –: 0 0: 1
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Clara Aguilera, João Albuquerque, Izaskun Bilbao Barandica, Isabel Carvalhais, Maria da Graça Carvalho, Asger Christensen, Rosanna Conte, Francisco Guerreiro, Niclas Herbst, France Jamet, Pierre Karleskind, Predrag Fred Matić, Francisco José Millán Mon, João Pimenta Lopes, Caroline Roose, Bert-Jan Ruissen, Annie Schreijer-Pierik, Marc Tarabella, Peter van Dalen, Theodoros Zagorakis
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Luke Ming Flanagan, Ska Keller, Gabriel Mato, Grace O'Sullivan, Nikos Papandreou, Raffaele Stancanelli, Annalisa Tardino
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (209 art. 7 kohta)	Fabienne Keller

LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA

25	+
ECR	Bert-Jan Ruissen, Raffaele Stancanelli
ID	Rosanna Conte, France Jamet
NI	Marc Tarabella
PPE	Maria da Graça Carvalho, Peter van Dalen, Niclas Herbst, Gabriel Mato, Francisco José Millán Mon, Annie Schreijer-Pierik, Theodoros Zagorakis
Renew	Izaskun Bilbao Barandica, Asger Christensen, Pierre Karleskind, Fabienne Keller
S&D	Clara Aguilera, João Albuquerque, Isabel Carvalhais, Predrag Fred Matić, Nikos Papandreou
Verts/ALE	Francisco Guerreiro, Ska Keller, Grace O'Sullivan, Caroline Roose

0	-

1	0
The Left	João Pimenta Lopes

Symbolien selitys:
+ : puolesta
- : vastaan
0 : tyhjää